

Négyen voltunk a kórteremben. Ábrahám bácsi, a bordányi földműves hetven évesen, életében először került kórházba, s szorongva járta végig a vizsgálatok lépcsőfokait, melyek a hasműtét áldozati oltárhoz vezetnek. Ferin, a harmincnégy éves szomorú lakatoson egy év leforgása alatt négy műtétet végeztek, de állapota csak átmenetileg javult, s most már arról álmodozott, hogy megmaradt beleit végleg kivezetik oldalra, egy zöld műanyag zacskóba. (Feri „álma” teljesült, és ő ezt megnyugodva vette tudomásul.) Nekem alma nagyságú rákos daganatot vágott ki Baradnay professzor úr a vastagbelemből: a bünbeesés almáját, amelyet rendszertelen, zsírosfűszeres étkezések, erős italok és még erősebb, ráadásul többnyire visszanyelt indulatok növesztettek akkorára, hogy végül a belek kigyójának torkán megakadt „az gimlcs”, illetve annak negatívja; a lángpallosnak (értsd: szikének) nem az én riadt lelkemet, hanem őt kellett kiüznie testem édenkertjéből. Negyedik betegársunk, Pali (ő e történet voltaképpen hőse) pár éve még birkózóbajnok volt (igaz, könnyűsúlyban), most meg – huszonkét évesen – csonttá-bórré fogya, nehéz és bonyolult bélműtéten esett át. (Nézem első nap, mit hozott magával kórházi olvasmányak: Orwell esszéit. „Mi vagy te, tanát?” – kérdezem tőle. „Nem, műszerész” – válaszolta, s amikor felajánlottam, hogy hozatok neki könyveket a saját könyvtárámból, ha végzett Orwellel, egy Villon-kötetet kért.) Pali egy vajdasági

kisvárosból érkezett; a betegség kimetszhető pokla egy nagyobb pokoltól, a véres és értelmetlen balkáni háborútól mentette meg; s utána jött, már a műtét másnapján megjelent gyönyörű, bodros-szőke menyasszonya is, aki – talán illendőség okából – minden látogatásra magával hozta sudár, szép fenekű barátját. (Bocsássa meg az olvasó a frivolságot, de az a lány mindig úgy állt Pali ágya előtt, háttal nekem, hogy felpocolt párnáim közül leginkább ezt a megnyerő domborulatot láttam, s lábadozván, férfierőmtől ideiglenesen megfosztva, szomorúan idéztem Kant (vagy Hegel?) aranyköpését: Szép az, ami érdek nélkül tetszik.)

Úgy is mondhatom, plátói vonzalmat éreztem e szűzies szeméremmel gömbölyödő popsi iránt, amelyen – s nemcsak a vékony nyári szoknya szövetségén, hanem mintegy a popó auráján keresztül – már átsejtett a szilaj kancafar lehetősége –, no persze nem az én számomra.) Pali seblázát felnyomták, gyógyulását máris gyorsították ezek a látogatások. Az egyik azonban majdnem tragikus következményekkel járt.

De ne vágjunk az események elébe, előbb meg be kell mutatnunk történetünk másik hőjét, a kórházi kacsát. Ugye tudják, mire gondolok? Ha nem, kérdezzék meg a kórházviselt férfiismerőseiktől, én úgysem adhatnék hiteles és kimerítő felvilágosítást, ugyanis nem kötöttem közelebbi ismeretséget vele. Amikor a hasfelmetszés másnapján kihúzták belőlem a katétért (sejtik, honnan), és felszólítottak, hogy fél napon belül pisiljek, különben kénytelenek lesznek visszatenni, azonnal a lábam közé kaptam ókacását, s próbáltam pár cseppet kipréselni, de nem ment... Még hogy én ágyban fekvő, mint egy csecsemő, aztán meg nyomjam a nővére kezébe: vigye ki!... nem, én még nyilvános vécén, férfi mód állva sem tudok ha odaállni mellém. Ezért aztán estetőjában lemasztam az ágyról, és minden segítség nélkül kívánszorogtam a vécére, megnyitottam a vízcsapot (similis simili gaudet) és percek múlva learattam az első győzelmet a nyomorúságom felett (vagy inkább leszűrettem, a préselést is beleértve), s ezután mindig, még az infúziót félbeszakítva

is, felkeltem, ha szükségem támadt; és doktor Szükség jó orvos volt; a második héten már én ugráltam a frissen műtöttek körül. Palinak ugyan nem sokáig kellett igénybe vennie a segítségemet, ő már az első éjszaka megpróbált fölkelni, rá is ripakodtam, de alig nyomott el az álom, kikecmergett az ágyból (a szufla vitte, nem az erő – mondta erre Ábrahám bácsi), és már az ajtóig jutott, mire az éjszakai nővér felneszelt rá. A nővére jó pedagógiai érzékkel nem szidta meg a barátomat, hanem azt mondta neki: „Ha már fölkel, sétáljunk egyet!” Gyöngéden átkaoltta, tett vele néhány lépést a folyosón, majd visszakisérte az ágyhoz. A kacsát Pali se kedvelte, de azért használta néha – igaz, csak ha be volt kötve az infúzió.

Azon a délutánon is a lassan pergő cseppeket számlálgatta, órákig tartó mozdulatlanságra ítélve, amikor a tündérek betoppantak, s a bodrosabbik – szék nem lévén – Pali ágyára telepedett, a sudárka pedig beállt a szokott pózba, a már ecsetelt érzéseket keltve bennem. Én már szabadon jártam-keltem, de most nem volt kedvem kimenni; feltettem a fehallgatómat és mozart-hangversenyeket hallgattam, így aztán semmi sem jutott el a fülemig az amúgy sem túl bizalmas beszélgetésből. (Mivel a menyét elhozta a menyét – mondaná Micimackó.) A látványról azonban nem fordítottam el a szememet – a mindenben (még a potencián is) túllelvő érett férfi megértő

bölcsességével gyönyörködtem a virágzó fiatalságban. A kis menyasszony egyre beljebb húzódott a hófehér lepedőn, s Pali szabadon hagyott kezét fogva, önfeledten fecserezett, némi irigységet keltve az imént említett érett férfiuban. De Pali valahogy nem volt boldog, feszültség ült az arcán, s csak elvéve hullatta bele a maga szócsoppjait a lány sebesen áradó hegyipatak-csacsogásába. (Nem csoda, egészen másféle csöppekkel volt elfoglalva). Fél óra múlva a két lány elviháncolt, mint a tavaszi zápor (ezt a szép képet Szergej Jeszenyintől loptam), s ekkor Pali megkönyömből hűzta elő a takaró alól a színültig telt kacsát.

– Éppen füttyültem, amikor beléptek. Nem volt mit tenni, a combom közé szorítottam és tartottam, ahogy bírtam. Ráadásul, amikor a menyasszonyom leült az ágyra, az ijedségtől újra megindult, sugárban. Végig attól rettegetem, hogy kiömlik a lepedőre, a lány alá.

– Te dilis – fuldokoltam a nevetéstől –, miért nem küldted ki a lányokat egy percre, addig mi eldugtuk volna a kacsát.

– Nem jutott eszembe – vállolta be Pali –, megdermedtem a rémülettől. Szólni sem tudtam. Remélem, nem hiszi azt, hogy már nem szeretem.

– Rá kellett volna fogni, ha kiömlik. – Ezt a szomorú lakatos tanácsolta, aki ittléte óta először nevette el magát. – Mondhattad volna, hogy ennek női pisí szaga van.

– Hát Palikám – vont a le végső tanácsot Ábrahám bácsi –, majdnem előbb lett meg a keresztelő, mint a kézfogó. Ámbár ilyesmi az életben gyakran megesik.

Másnap reggel a legidősebb nővér fejcsóválva kötözte át a sebeinket. – Én nem tudom, mi van ezzel a szobával. Egyfolytában szaladgálnak, kiszökösnek cigarettázní, annyi a látogatójuk, hogy egészséges embernek is sok volna, a sebük mégis úgy gyógyul, mintha csak borotválkozás közben karcolták volna meg magukat.

– Jaj, nővére – mondtam, a szakállamat simogatva. – Én már huszonkét éve nem borotválkozom. Mit gondol, megérem a negyedszázados jubileumot?

A nővér nem válaszolt, ment kifelé – még sok köztönivalója volt a szomszédos kórtermekben. De az ajtóból visszafordult: – Haza kéne zavarni az egész társaságot, csak foglalják a betegek helyét.

Baka István

Kacsamese